I чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 182. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го ВЕРЕСНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 22, 1960 No. 182. VOL. LXVII.

НІКСОН ЗАКЛИКАЄ ДО ПЕРЕМИР'Я В КАМПАНІЇ; КЕННЕДІ ОБІЦЯЄ ПЕРЕВЕРШИТИ СССР

НІКСОН ВИМАГАЄ ДВОПАРТІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ПРЕЗИДЕНТА ПІД ЧАС ПОБУТУ ХРУЩОВА У ЗДА; КЕННЕДІ ОБІЦЯЄ ТРИПУНКТОВУ ПРОГРАМУ ДЛЯ СКРІПЛЕННЯ СТАНОВИЩА ЗДА У СВІТІ

Бей Ситі, Мишиґен. — Віце - президент Ричард М. Ніксон 20-го вересня вів виборчу кампанію в Пенсилвенії і в стейті Мишиґен, де слухали його тисячні юрби виборців. В Мавнт Клеменсі він промовляв до 15,000 осіб, а в Флінті він говорив до 6,000 юрби. Він закликав свого демократичного противника до перемир'я під час побуту Хрущова і інших комуністичних сателітів, щоб не створювати враження, що ЗДА є поділені щодо комуністичної загрози для цієї країни і цілого вільного світу. „Перед нами стоїть відповідальність, щоб ми не складали заяв, з яких можна б судити, що Америка поділена, і які могли б зневажливо висловлюватись про Америку та додавати відваги Хрущову і його товаришам - диктаторам вірити, що ця країна — провідник вільного світу, має слабу волю, є нерішуча, непевна, незабезпечена і вагається вжити своєї сили і що ця країна є слабо охоронювана; що її перевищують комуністичні імперіялізми; що її опінія є поділена в справах закордонної політики, і що більшість людства зневажливо на неї дивиться". В цьому довгому реченні Ніксон вичислив всі ті закиди, які проти республіканців підносить сенатор Джан Ф. Кеннеді у своїй виборчій кампанії. На пресовій конференції в Скрентоні, Па., того самого дня Ніксон заявив, що розвідчі лети понад СССР були конечні, хоч, може, „технічно були неправильно виконані". В промовах у Мишиґені Ніксон атакував Кеннеді за те, що він сказав був, що президент Айзенгавер повинен був виправдатися за ті лети понад СССР перед Хрущовим. Віце - президент назвав заяву Кеннеді „наївною" і „дуже помилковою". Це місце в промові Ніксона викликало оваційне ствердження виборців. На пресовій конференції Ніксон казав, що не вірить в економічну знижку, хоч акції на біржі втратили на вартості. Він казав, що новий Конґрес підтримає вповні нову програму нововибраного президента, без огляду на його партійну приналежність. Віце - президент заявив, що бажав би змінити реґулямін Сенату так, щоб ця Палата Конґресу могла легше працювати. — У Вашинґтоні демократичний кандидат сенатор Кеннеді 20-го вересня виголосив свою першу телевізійну і радіову промову, в якій обіцяв, що, якщо стане президентом, то в перших трьох місяцях здійснить свою трипунктову програму, яка скріпить становище ЗДА в світі та перевершить СССР. Ця програма, — це: 1) Розбудувати наші збройні сили; 2) Збільшити допомогу американським союзникам в Европі і у світі та втягнути багатших союзників ЗДА до того, щоб і вони допомагали тим країнам, які економічно є недорозвинені; 3) Старатиметься знищити убозтво в тих районах цієї країни, де воно існує. Відповідаючи Ніксонові, щоб не порушувати деякої слабости в обороні ЗДА, Кеннеді заявив, що тепер не час є на те, щоб словами перемогти Хрущова. „Я хочу перевершити Хрущова ділом, я хочу перемогти його більшою продукцією!" — казав Кеннеді. На його думку ЗДА повинні показати світові, який дивиться на нас, що ми дійсно є струмом майбутнього, і що комуністична система є такою давньою, як єгипетські фараони. Не називаючи Ніксона, Кеннеді казав, що деякі люди уважають шкідливим говорити про те, „що ми будемо сильніші, і гадають, що небезпечно казати, що ми будемо більше безпечні. "Але гадаю, казав массачусетський сенатор, що це небезпечно і невірно мовчати про наше майбутнє, коли хтось незадоволений з того, що досі зроблено для забезпечення нашої будуччини. Кеннеді не є вдоволений із того, що нашого Президента образили в Парижі і знеславлюють на Кубі, і тому треба робити так, що б це не могло повторитися.

ЗДА випустили ракету „Атлас" на віддаль 9,000 миль

Кейп Канoверал, Флорида. — Летунство 19-го вересня з повним успіхом випустило далекосяжну ракету „Атлас", яка пролетіла 9,000 миль та впала коло острова Едвардс на Індійському Океані на південь від Африки. Це наймогутніша ракета світу, бо сильнішої не має СССР. Ця ракета піднесла 1.5 тонновий тягар і 1,000 фунтів інструментів. Того самого дня 19-го вересня Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація випустила з Пойнту Арґелло в Каліфорнії 62 стопи завдожки ракету на висоту 1,200 миль, щоб досліджувати над Пацифіком радіяцію. В цій ракеті є прилади, які мають вивчати радіяцію і мають прослідити, чи взагалі можливо буде людині дістатися в космічні простори. Деякі вчені твердять, що вгорі існує смертельний пояс радіяції, через який людина не зможе перелетіти. В найближчих днях мають відбутися нові проби висилати ракети в космічні простори.

В АМЕРИЦІ

● **Голова** Республіканського Крайового Комітету сенатор Трустон Б. Мортен заявив, що між демократичними кандидатами на президента і віце-президента Джаном Ф. Кеннеді і Линдоном Б. Джансоном не може бути повної гармонії, бо вони обидва інакше голосували в Сенаті аж 238 разів від 1953-го року до 1960-го року. Сенатор Мортон закликає сен. Кеннеді, щоб виясннив цю „схизофренію" (тяжке психічне розколення) між ним і сенатором Джансоном.

● **Представник Пресвітеріянської церкви** в стейті Ню Мексіко заявив, що віце-президент Ричард М. Ніксон у своїй виборчій кампанії говорить про те, що треба скріпити оборонні сили ЗДА, хоч його квейкерська релігія є проти того, щоб народи воювали між собою. „В дійсності Ніксон є більше войовничий, як інші члени кабінету президента Айзенгавера", — казав той представник релігії.

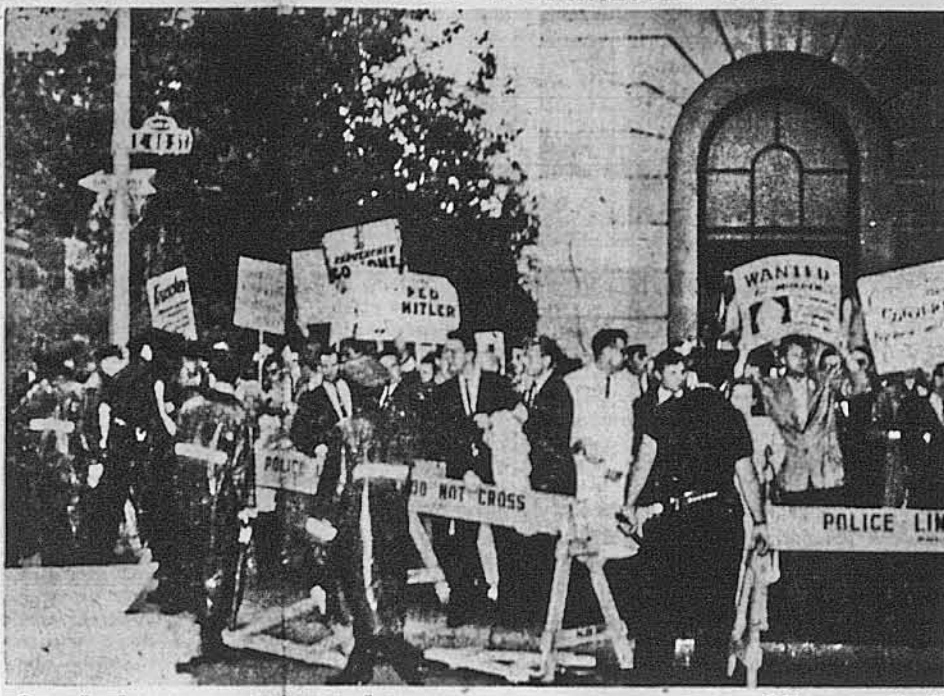
● **Поляки** вивісили були в неділю перед приїздом Хрущова до Ню Йорку чорний жалібний прапор на короні славної Статуї Свободи, що стоїть в порті під Ню Йорком. Цією справою займався окремий комітет під головуванням 39-річного Йосифа Млот - Мроза, який очолює Протикомуністичну Федерацію Польських Вояків Волі. Цей жалібний прапор завважили аж в понеділок і тоді його зняли зі Статуї Свободи.

● **П'ять студентів** Рутґерського університету в Ню Бронсвіку, Н. Дж., хотіли запросити Хрущова, щоб виголосив промову про політику СССР. Але інші студенти запротестували проти того, невдоволені були з цієї пропозиції й інші університетські чинники, хоч президент університету д-р Масон В. Ґрос радив студентам, щоб звернулися до державного департаменту про позволення для Хрущова виїхати поза Ню Йорк. Проти цієї студентської п'ятки був і губернатор Ню Джерзі Роберт Б. Мейнер. З пропозиції студентів нічого не вийшло.

УКРАЇНЦІ ЗНОВУ ВЕЛИ ПЕРЕД В БАГАТОЛЮДНИХ ДЕМОНСТРАЦІЯХ ПРОТИ ХРУЩОВА І НЕВОЛІ, ЩО СУПРОВОДИЛИ ВІДКРИТТЯ СЕСІЇ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОН

Ню Йорк. — Відкриття 15-ої з черги сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, що відбулось тут у вівторок, 20-го вересня, в приявності совєтського диктатора Нікіти Хрущова та ряду інших комуністичних головачів, супроводили багатолюдні антикомуністичні демонстрації на довколишніх вулицях. Українські демонстранти своєю зорганізованістю, масою антикомуністичних і антихрущовських плякатів та своєю поведінкою знову надавали характеру та вели перед у цих багатолюдних демонстраціях, подібно, як це було в неділю, 18-го вересня, на передодні приїзду Хрущова. Сесію Генеральної Асамблеї ОН було заповіджено на годину 3-тю пополудні, але вже від самого полудня сильні відділи поліції обсадили всю околицю довкола палацу Об'єднаних Націй при Першій евеню, головно між 41 і 48-ою вулицями та 1-ою і 2-ою евенями. Демонстрацію влаштували Американські Ветерани, зголосивши наперед цей свій замір. В рямки цієї демонстрації включилась і велика українська група, очолювана Американсько-Українськими Ветеранами 2-ої світової війни. Уже на деякий час перед відкриттям сесії, групи демонстрантів, часто з прапорами та відповідними плякатами і транспарентами, почали збиратись в околиці, головно на 47-ій вулиці. Для участи в цій демонстрації багато людей звільнились з праці, а в ряді українських підприємств, також в бюрах головної канцелярії УНСоюзу і „Свободи", усіх працівників попереджено, що вони можуть вже в полудневих годинах залишити працю, якщо бажають взяти участь в демонстрації. Ще заки почались демонстрації, трапився малий інцидент, як кількох комуністичних перевертнів, що сиділи на лавках на 47-ій вулиці, намагались заатакувати гурток українських демонстрантів, що з американським і українським прапорами спішили на місце демонстрації. Поліція врятувала комуністів, заарештувавши одного з них, уже дещо „потурбованого". Під час демонстрації поліція відділила заставами поодинокі демонструючі групи, що маршували з прапорами, плякатами та співами.

Українська група, як згадано, була одною з найчисленніших та мала найбільшу кількість прапорів і транспарентів. Українські демонстранти поводились достойно і мирно, співаючи здебільша патріотичні і релігійні пісні. Другий інцидент трапився, як поліція зажадала усунення коротких дерев'яних дручків, до яких були причіплені транспаренти і таблиці, відкликаючись на таке попереднє розпорядження. Деякі демонстранти, між ними і жінки, мали проти цього свої застереження і з цього приводу прийшло до деяких непорозумінь. Третій інцидент трапився біля 4-ої години по полудні, як 17-літній українець, Михайло Костирка з Асторії, витягнув з кишені совєтський прапор та зачав його підпалювати. Згідно з повідомленням в „Ню Йорк Таймсі", між цим юнаком і поліцією відбувся такий діялог: „Гей, що ти там хочиш робити?" — запитав полісмен. — „Я спалю цей прапор" — відповів юнак. Після дальшої виміни слів: „Ні, ти нічого тут не будеш палити" з боку полисмена і „О так, я його спалю" з боку юнака, полісмен намагався перешкодити в цій „пожежі" а юнак обстоював на своєму і коли Кострирка „чинно" обстоював свій замір, до полісмена, з яким він арґументував, долучились ще три інші та затягнули Костирку до поліційного автомобіля і заарештували його хвилево за непорядну поведінку. Кострирка закінчив свою демонстрацію окликами проти Хрущова ще і з поліційного авта. Демонстранти окликами висловлювали свої симпатії юнакові. Водночас інша демонстрація проходила біля домівки совєтської делеґації до ОН при Парк евеню, хоч поліція не допускала демонстрантів в найближче сусідство будинку. Проте, коли перед 11-ою годиною вночі верталися до тієї домівки підсовєтські український і білоруський „прем'єри" Микола Подгорний і Кирило Мазуров, їх автомобіль обкидано яйцями. Полісмени, що їх в найбільшій досі силі змобілізовано для охорони непрошених диктаторів, ввесь час зберігали подивуґідний спокій і коректність у відношенні до демонстрантів, хоч загальна ситуація впливала на нервозність. Телевізійні і радієві стації, як і вся преса широко звітують про ці демонстрації, віддаючи українцям головну увагу.

Звичайний у цих днях вигляд нюйоркських вулиць в околицях палацу Об'єднаних Націй та домівки совєтської делеґації: сильні відділи поліції намагаються вдержати постійні демонстрації в законних рямках та охоронити комуністичних диктаторів перед гнівом волелюбного народу.

През. Айзенгавер виступить в ОН із широкою програмою допомоги Африці

Об'єднані Нації. — В політичних колах передбачають, що у промові, заплянованій на четвер тня 22-го вересня ц. р., президент Айзенгавер виступить із широкою програмою допомоги потребуючим африканським країнам і водночас із цим поновить свою пропозицію „відкритого неба" значить, плян повітряної інспекції, що мала б бути продовжувана Об'єднаними Націями з допомогою американських літаків. Програма цієї інспекції мала б охороняти держави світу перед несподіваною атакою збоку евентуального напасника чи напасників. З такою пропозицією виступили були ЗДА в Женеві 1955 року, але вона була відкинута Совєтами. З програмою „відкритого неба" мав виступити президент Айзенгавер теж під час конференції на вершинах, яка була скликана до Парижу на травень цього року і яка була зірвана Хрущовим. Під час свого перебування в Ню Йорку президент Айзенгавер зустрінеться з головами і делеґаціями різних держав, але, як заявив представник державного департаменту, він не плянує ніяких зустрічей ні, з Хрущовим, ні з репрезентантами інших комуністичних держав. Разом з цим пресовий секретар Білого Дому дуже рішуче заперечив вістки, що Президент погодиться на зустріч з Хрущовим і що ві не ставить вже, як передумову до цієї зустрічі, вимоги звільнення затриманих протизаконно американських летунів із РБ-47. В понеділок президент Айзенгавер прибуде знову до Ню Йорку для виголошення промови на форумі Католицької Харитативної Організації і в той день, мабуть, зустрінеться з індійським прем'єром Неру.

Тіто хоче бути посередником в спорах між „невтральними" на сесії ОН

Об'єднані Нації. — Югославський президент Тіто задумує відіграти ролю посередника в закулісових спорах, які напевно будуть відбуватися на терені Об'єднаних Націй між різними „невтральними" країнами Азії й Африки у зв'язку з різними справами, що прийдуть під дебати. Позиція Тіта краща, як інших комуністичних диктаторів, бо він ніби незалежний від волі Хрущова й тому його повага куди більша, як сателітських хрущовських прислужників. Водночас Тіто виступає на рівній базі з президентом З'єдиненої Арабської Республіки Нассером і навіть з індійським прем'єром Неру. Американський уряд не застосував супроти Тіта тих заборон, що супроти Хрущова, Фіделя Кастра і альбанського кацика Мехмета Шеху. Але з другого боку Тіто таки має заслужену марку комуністичного диктатора, що криваво розправляється з усіми своїми противниками й тому нюйоркські портові вантажники застосували супроти корабля „Квін Елізабет", яким він приїхав, той сам страйк, що ним обклали „Балтику" Хрущова.

Хрущов відвідав Кастра в готелі і публічно назвав його „героєм"

Об'єднані Нації. — Нікіта Хрущов несподівано залишив своє помешкання в домівці совєтської місії про ОН, при 680 Парк Евню і 68-ій вул. в Ню Йорку та поїхав у вівторок 20-го ц. м. до готелю „Тереса" при 7-ій Евню і 125-ій вул., в муринській дільниці Гарлему, куди Кастро перенісся з Шелберн-готелю, де не хотів скласти з гори $10,000, як ґарантію за заплату рахунку за займання 30-ох кімнат Готель „Тереса" у Гарлемі, де 100 кімнат стояло порожнею, прийняв цілу галайстру, що нахлинула туди, з Кастром на чолі. За газетними інформаціями, кастрівські „дипломати" привезли з собою також кілька скриньок кубинського руму. Ото ж у вівторок перед пол. несподівано під готель „Тересу" на Гарлемі заїхало авто з Хрущовим, оточене кордоном поліційних мотоциклів. Змісту розмови Хрущова з Кастром, очевидно, не подано, але згодом, на залі ОН, Хрущов знову обняв Фіделя Кастра, поклепував його по рамени та зумисне голосно, щоб чули сусіди, називав його „геройським провідником кубинського народу". Кастро, очевидячки був дуже вдоволений такою честю...

● **Нюйоркський Відділ Об'єднання б. Вояків-Українців** (ОбВУА) починає свій новий сезон праці, після вакаційної перерви, щомісячними сходинами з доповідями у своїй домівці в Літературно Мистецькому Клюбі при 2-ій Евню. Перші в новому сезоні сходини відбудуться в суботу 24 ц. м. точно о годині 7-ій ве. з дискусійно - інформаційною доповіддю ред. І. Кедрина на тему „Президентські вибори в ЗДА". Вступ на доповіді Нюйоркського Відділу ОбВУА вільний для широкої публіки.

У Конґо створено „Колеґію високих комісарів" замість уряду

Леопольдвіль. — Тимчасовий військовий диктатор полковник Жозеф Мобуту проголосив покликання до життя 16-членної Колеґії високих комісарів для ведення конґолійської політики в усіх ділянках державного життя. Головою тієї Колеґії є 32-річний Жістен Бомбоко, а його заступником Альберт Нделе. Оповіщено, що вибір тих 16-х комісарів стався з участю і за згодою президента Касавубу. Всі вони ніби „аполітичні" чи як безпартійні. Чи та Колеґія комісарів виконуватиме функції уряду, чи поруч із нею існуватиме ще уряд — не відомо. Десиґнований раніше президентом Касавубу на прем'єра Жозеф Ілео не склав в цій справі ніякого вияснення. Зате Патріс Люмумба далі твердить, що він є прем'єром та осмішував „колеґію студентів", як він назвав той новий керівний орган, покликаний полковником Мобуту. Люмумба хотів відлетіти до Ню Йорку на сесію Генеральної Асамблеї ОН, але Мобуту загрозив, що при першій спробі Люмумби виїхати з Конґа арештує його. Представникам Люмумби заявлено те саме на летовищі в Леопольдвілі. Членами згаданої Колеґії високих комісарів є відкликані з Бельгії і Франції конґолійські абсольвенти тамошніх високих шкіл, або й ще студенти.

● **Пакістанський** президент Аюб Хан спеціяльною депешею подякував Дейвідові Лілієнталеві, колишньому голові Комісії атомової енерґії, що той перший віддав колись ідею, щоб з Інду і його доплпивів створити сіть каналів, яка наводнювала б Пакістан і сумежний обшир Індії. Тепер, в 10 років згодом, та ідея знайшла оформлення в окремому договорі, що його підписали Індія, Пакістан і Світовий банк з Ню Йорку.

ВІДКРИТО 15-ТУ ГЕН. АСАМБЛЕЮ ОН З УЧАСТЮ ДИКТАТОРІВ, ПРЕМ'ЄРІВ І МІНІСТРІВ

ПІСЛЯ ПРИЙНЯТТЯ 14-ох НОВИХ ЧЛЕНІВ — ЧИСЛО ЧЛЕНСЬКИХ ДЕРЖАВ НАТО ЗРОСЛО ДО 96

Об'єднані Нації. — У вівторок 20 вересня ц.р. відкрилась 15-та звичайна сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй з участю найбільшої скількости диктаторів, прем'єрів і міністрів закордонних справ, що їх бачила велика заля у скляному палаці ОН в Ню Йорку. Приявними при відкритті сесії були Нікіта Хрущов з своїми сателітськими прем'єрами чи шефами комуністичних партій поярмлених країн, югославський диктатор Тіто, кубинський диктатор Фідель Кастро, прем'єр Непалю Б. П. Койраля, прем'єр Камбоджі князь Нородом Шіганук, прем'єр Марокка наступник престолу Муляй Гассан і багато інших прем'єрів. Індонезійський президент Сукарно, президент З'єдиненої Арабської Республіки Ґамаль Абдель Нассер і прем'єр Індії Джавагарлал Неру мають прибути в найближчих днях. Зате великодержави були заступлені своїми міністрами закордонних справ: ЗДА репрезентував державний секретар Крістіян Гертер, Англію міністер закордонних справ лорд Гом, Францію міністер Моріс Кув де Мурвіль. Поруч Хрущова сидів його міністер закордонних справ Андрей Ґромико. На тому першому засіданні сесії поладнано тільки дві справи: вибрано президента 15-ої Генеральної Асамблеї, яким став — зараз у першому голосуванні — представник Ірляндії Фредерік Болєнд, та — за рекомендацією Ради Безпеки — допущено до Об'єднаних Націй дальших 14 держав. Болєнд дістав 46 голосів, в тому числі голос Америки, кандидат комуністичного бльоку, чех Ірі Носек дістав 25 голосів (10 комуністичних і 15 „невтральних"), а міністер Тор Торс з Ісляндії тільки 9. Уступаючий президент 14-ої Генеральної Асамблеї, д-р Віктор Беляунде з Перу в короткому слові згадав, що надзвичайна сесія Генеральної Асамблеї, яка закінчилась в полудне того самого дня, висловила своє повне довір'я до генерального секретаря Даґа Гаммершилда, — що було пригадкою важкої політичної поразки, яку на тій сесії зазнали Совєти. Новий президент Фредерік Болєнд, звернувши увагу на надзвичайне значення цієї сесії передбачив її гарячі дебати. „Ця Асамблея Об'єднаних Націй — заявив він — є форумом для вільних дебат і тому ми не повинні бути здивовані, коли основні розбіжності політики і підходів, що розділюють світ знайдуть гострі, чи навіть нагальні вислови в нашій дискусії". Однаково новий президент Асамблеї, як різні промовці вітали нових членів Об'єднаних Націй. Стали ними такі новоспечені держави: Камерун, Тоґо, Республіка Маляґасі (Мадаґаскар), Горішня Вольта, Слоневе Побережжя, Чад, Сомалія, Даґомей, Ніґерія, Ґабон, Центральна африканська Республіка та дві Республіки Конґа, відрізнювані їх столицями Леопольдвіль і Браццавіль. Зате не прийнято ще Федерації Малі, яка розпалась на Судан і Сенеґаль. Після зголошення ними прохання — ті обидві країни будуть прийняті в найближчому тижні. Тому, що всі 13 новопосталих африканських держав — це вчорашні колонії Франції, які залишаються далі в межах Французької Спільноти, французький міністер закордонних справ збірав ґратуляції від різних приявних державних мужів. На Генеральну Асамблею покищо не допущено ніодної з двох конґолійських делеґацій — цю справу вирішить Мандатна комісія. На середу передбачено вибір 13-х віцепрезидентів і голов сімох головних Комісій. Вони разом — 20 осіб — становитимуть Головну Комісію, яка вирішуватиме денний порядок сесії. Між новими членськими державами ОН є теж Кипр, яку рекомендувала Англія.

У Парижі й Лондоні бачать прогру „першої рунди" СССР в ОН і вигру ЗДА

Лондон. — Велика французька й англійська преса оцінює теперішню ситуацію на терені Об'єднаних Націй, як некорисну для Совєтів та доказ вищости американської дипломатії. Совєти — стверджує паризький „Ле Монд" програли в Конґо і програли свою кампанію проти генерального секретаря ОН Гаммершилда. Цей впливовий французький щоденник перестерігає західню дипломатію, щоб вона не випустила з рук атутів, що їх осягнула в останніх днях. Ту саму думку про „вищість американської дипломатії" висловлює лондонський „Дейлі Експрес", а лондонський „Таймс" не виключає, що Хрущов зачоче меститися за свою прогру в Конґо новими безпосередніми атаками проти Гаммершилда. Зате консервативний „Дейлі Мейл" сумнівається, чи антихрущовські демонстрації в Ню Йорку не будуть використані комуністичною пропаґандою для атакування Заходу і зауважує: „Технічна допомога для африканських країн була б кращим способом для протидіяння комунізмові, як лайливі слова проти Хрущова". „Івнінґ Стандарт" не виключає, що Хрущов зареаґує на вороже прийняття, що його зазнав в Ню Йорку, поведенням кампанії за перенесення централі Об'єднаних Націй в інше місто.

У СВІТІ

● **В Альжирі** продовжується французько - мусульманська партизанська чотирилітня війна, яка м. і. проявляється у щораз нових терористичних актах збоку мусульманських націоналістів. Від ручної гранати, вкиненої до одної каварні, знову згинув один европеєць, а два інші були ранені. Вбито французького вояка на стійці біля залізничного шляху.

● **Секу Туре**, перший муринський президент Ґвінеї, що волів опертись на комуністичні країни як на Захід, прибув з відвідинами до Індонезії окружним шляхом через Москву і Пейпінґ. Большевики дали йому до розпорядження джетовий літак ТУ-104. Секу Туре разом з індонезійським президентом Сукарно приїде в найближчих днях до Ню Йорку на Генеральну Асамблею ОН, скріплюючи почот Хрущова.

● **У Швеції** недільні парляментарні вибори велись довкола спору за пропонований соціялістичним урядом новий податок на покриття пенсійного фонду, що запевнив -би кожному шведові після 67-го року життя 65% його платні. Шведський нарід висловився у користь того проєкту та проти становища консерватистів, які оспорювали дальші податки і дальші видатки держави на потреби суспільної опіки.

● **Генеральний секретар НАТО**, кол. бельгійський міністер закордонних справ Пол Генрі Спаак, закинув бельгійському урядові, що той не інформував в пору держав Північно-атлянтійського пакту (НАТО) про свої пляни в Конґо і тому держави того пакту, з ЗДА у проводі, не підтримали Бельгії під час останньої дебати над справою Конґа в Об'єднаних Націях. Бельгійський міністер закордоннвих справ П'єр Віні оспорював той закид Спаака.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65c.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Пропаґандист Хрущов

Нікіта Хрущов, прибувши ніким незапрошений в минулий понеділок до Ню Йорку, формально як голова совєтської делеґації на 15-ту сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, палко заперечував у своїй першій промові в порті над Східньою рікою, начебто він приїхав із пропаґандивними цілями. Навпаки — запевняв Хрущов — він готов „наполегливо, чесно й доцільно" обговорювати найповажнішу проблему Америки, Совєтського Союзу і всього людства, якою є — світовий мир. Тому він закинув „відсутність логіки" в твердженні державного секретаря Крістіяна Гертера, що ідея Хрущова відбути нову конференцію „на вершинах" на терені Об'єднаних Націй — „цілком смішна". Він підтримував ту ідею і закликав лідерів світу, а між ними в першу чергу президента Айзенгавера, до „серйозних переговорів".

Ця заява Хрущова викликала негайну реакцію збоку різних видатних американських політичних коментаторів. Джеймс Рестон звертає увагу, що те, що Хрущов називає здоровим глуздом і логікою — в переконанні західньої людини є власне позбавлене здорового глузду й логіки. Він пригадує, що Хрущов боронить Об'єднані Нації, як найкращий терен для заведення миру, і в той самий час висилає літаки, „техніків" і вантажні авта до Конґа, щоб підважити Об'єднані Нації і розпалити там війну. Від Джінґісхана і до Гітлера всі сатрапи світу — каже Рестон — проповідували мир, як остаточну ціль, але ступали до тієї цілі завойовницькими війнами.

У тому самому тоні коментує згадану першу заяву Хрущова Дейвід Лоренс, характеризуючи совєтського прем'єра не як державного мужа, а як типового диктатора-пропаґандиста. Хрущов, каже Лоренс, не знає першого правила міжнародної дипломатії: ніколи не затріскувати за собою дверей і — не ображувати персонально голів великодержав. „Що найтрагічніше з погляду російського народу, — пише Д. Лоренс, — це те, що він може опинитися у нищівній війні з вини химерної людини, яка подає себе за приятеля миру. Слово Хрущова не має ніякої вартости в очах широкої публіки у світі. Заяви, що він їх виголошує в справі роззброєння, вважається згори за безвартісні. Він задарма витрачатиме слова в Генеральній Асамблеї . . . Привівши з собою своїх посіпак з інших країн до Ню Йорку і намагаючись викликати враження, що стоїть на чолі могутнього бльоку, він напевно не обдурить вільного світу. Пропаґанда совєтського прем'єра не може бути успішною передусім тому, що він має за собою минуле, сповнене лицемірством і обманом . . ."

Як бачимо, перший виступ Хрущова під час цього другого приїзду його на американську землю не був для нього щасливий. Він може похвалитися формальним успіхом, що його заклик до 82-ох прем'єрів і президентів прибути до Ню Йорку і зустрітись тут з ним для нарад про роззброєння, дійсно спонукав багатьох різнокольорових проміжентів поспішити до Америки. Але в той самий день, коли Хрущов висів з „Балтики", у палаці ОН сталася подія, яка ставить під великий знак запиту, чи на гачок совєтської пропаґанди дадуть себе вхопити навіть найподатливіші на неї муринські лідери новоспечених держав. 16 азійсько-африканських держав зголосили резолюцію з повною підтримкою генерального секретаря ОН Гаммершилда всупереч атакам Зоріна, і засудили односторонню акцію Совєтів у Конґо. Виходить, що інстинкт самозбереження і здоровий глузд, про який говорив Хрущов, дійсно мають силу, але справедливо обертаються проти Хрущова.

Пропаґандист Хрущов деклямував минулого року в ЗДА про своє „чисте серце" і „шляхетні заміри". Зірванням Паризької конференції, відкликанням відвідин Айзенгавера в Москві, лайками, зверненими проти Президента, інсценізуванням заворушень в Токіо та своєю політикою в Конґо і на Кубі Хрущов доказав впродовж одного року найбільш промовисто, як виглядають його „чисте серце" і дійсні заміри. Хрущов сам себе здискредитував і далі дискредитує. І тому має рацію Лоренс, який твердить: „Історія скаже колись — яким партачем був Нікіта Хрущов".

Бунт молоді

Як твердить совєтська пропаґанда, ніде, ні в якій країні капіталістичного світу молодь не втішається таким піклуванням і увагою державних та громадських чинників, як в Совєтському Союзі. Совєтські часописи й журнали переповнені фотами „усміхнених", „щасливих", „життєрадісних" дітей і юнаків, які одне тільки й знають: радісно вчитися, радісно працювати і радісно прославляти свою „комуністичну батьківщину".

Цю „життєрадісну" атмосферу молодечого „благополуччя" в СССР закаламучують все частіші вістки про поширення серед совєтської молоді „шкідливих" впливів та про зріст серед неї злочинности не меншої, як у знеславлюваних совєтською пропаґандою „капіталістичних" країнах Заходу. Виявляється, що совєтська молодь захоплюється не тільки джазом, абстрактним мистецтвом і всілякими західніми модами в одязі і в зачіску. Вона організується в явні й потаємні ґенґи та гуртки, торгує морфіною й опіюмом і відмовляється від праці не гірше від великоміської „золотої молоді" Західньої Европи чи й ЗДА. Великим містам Совєтського Союзу надають щораз більше специфічного характеру „стиляги", що рекрутуються здебільша із кіл новітньої червоної „буржуазії", партійних й індустріяльних бонз і вельмож.

Совєтська преса і совєтські офіційні чинники стурбовані не так зростом злочинности серед молоді, як захоплюючих молодь антирежимними й антикомуністичними тенденціями, пробують боротися з ними всілякими способами: пересторогами, дориканням, відкликами на совєтський патріотизм і цілком конкретними адміністраційними засобами — ув'язнюванням, депортацією, примусовими роботами. Під час пленуму Центрального Комітету Комсомолу, що відбувався в першій половині серпня ц. р., секретар Комсомолу С. Павлов, доводячи конечність боротьби з „формалізмом, абстракціонізмом і догматизмом", пригадував методи, що їх застосовував проти російської „золотої молоді" початку 18-го сторіччя Петро I, — включно з безоглядним караням різками. Повідомляючи про розкриття молодечої банди торгівців морфіною, московська „Литературная Газета" з 17-го вересня ц. р., ствердкувала песимістично, що всі ці торгівці рекрутуються з-поміж робітничої молоді і що боротьба з такими явищами з допомогою депортацій не дає ніяких вислідів.

Як звичайно в таких випадках, совєтські чинники дошукуються причин деморалізації своєї молоді в різних зовнішніх впливах, особливо в американських сенсаційних фільмах, камікcах і туристах, які, мовляв, деправують молодь, спонукуючи її до порушень „соціялістичної законности". Тим часом справжня причина загострення проблеми молоді в Совєтському Союзі лежить в розчаруванні її комуністичними гаслами й ідеями, в її бунті проти сірої і ялової дійсности, яка сковує всю ініціятиву і фантазію молоді, в її намаганні вирватися з рямців партійно - адміністраційних директив і настанов та в її бажанні жити справжнім людським життям в умовах особистої, суспільної і національної свободи.

З-ПІД РИНВИ НА ДОЩ

До кінця 1960-го року, чотирнадцять нових африканських держав засядуть у „народів вольних колі" на форумі Об'єднаних Націй. Численьно це дасть вісімдесят мільйонів чорного населення, яке „скинуло з себе колоніяльне рабство". І недарма на теперішню сесію ОН приїхав з Кремлю найбільший в часи новітньої історії політичний ошуканець у своїй власній особі, Нікіта Хрущов, щоб на цьому колоніяльному „визволенні" народів Африки та Азії спекти свою політичну печеню.

Цій важливій і болючо актуальній „колоніяльній проблемі", радше колоніяльній спадщині і політично - ідеологічній загрозливій порожнечі, що її вона витворила, присвятив цікаву статтю журнал „Кришчен Іекономікс". У статті „Хто врятує колонії", у вересневому числі цього гостро антикомуністичного протестантського журналу, Лоренс Соливен, вашингтонський співробітник згаданого журналу, піддав гострій політичній аналізі і нещадній критиці претенсії московських комуністів стати чемпіонами у справі „визволення" колоніяльних народів Азії та Африки.

На звалищах старого колоніялізму зухвала і східна Москва намагається збудувати нову, ще гіршу і ще більш тиранську колоніяльну імперію, цим разом на засадах світового комунізму. Примітивні і вкрай убогі народи Азії та Африки не здають собі справи з того, що, позбувшись британського, голляндського, португальського та бельгійського верховодства, вони йдуть навмання, безкритично у тоталітарні сіті московського комунізму. Останні три місяці існування „вільного" Конґа потверджують ту істину, що з відходом старих панів в Азію та Африку пролазить новий, безпощадний у своїх методах панування — комуністичний молох.

Як чимало інших слів, відомих на Заході у їх первісному, традиційному значенні, комуністична практика перетворила на свій лад слово „колоніялізм". Починаючи від 1918 року, читаємо в згаданій статті Л. Соливена, поняття „колоніялізм" стало інструментом найбільш демагогічної комуністичної роботи у світі. Жонглювання цим означенням соціяльного та економічного визиску колоніяльних народів привело до того, що сьогодні цілий ряд недавнопосталих держав Азії та Африки зовсім явно й виразно почервонів. На місце господарської залежности цих народів від їхніх колишніх „експлуататорів" прийшла нова залежність, цим разом від московського або червоно-китайського „добродія".

Трагедію Африки, читаємо далі в статті Л. Соливена, є те, що чи не ввесь моральний і політичний кредит від здобутої згаданими народами свободи іде на рахунок доктрини Маркса, обертається у ненависть і дикий гнів проти демократії европейського типу. Навіть такого безінтересовного доброчинця народів Азії та Африки, як ЗДА, червоні пропаґатори і їх прибічники намагаються представити, як „ворога" волі й поступу для автохтонів цих континентів. Під час народження і в дальших роках існування вільної Індії — ЗДА фінансово допомогли цьому великому краєві сумою восьми більйонів долярів. Наступні роки незалежности тієї країни пожерли цю велетенську суму допомоги, і ця держава малощо не опинилися під господарською, а то й ідеологічно - політичною контролею Москви. Індонезія за останніх п'ятнадцять років паперової незалежности, зірвавши всякі зв'язки з своїми давніми господарями, хилиться у сторону Москви і стоїть над берегом економічної руїни. Колоніяльну порожнечу в цьому важливому господарсько - фінансовому секторі на місце зненавидженого Заходу, заповняє СССР. Ось так голляндське „колоніяльне ярмо" населення Індонезії з дитячою наївністю міняє на комуністичні кайдани. В цьому процесі деякі малі й кволі народи Азії зовсім затратили своє суспільно - політичне обличчя і стали безвольними сателітами Москви. Совєтський колоніялізм називають вони свободою чистої води! Таке сумне явище бачимо тепер на Кубі: після 60-ох років найтісніших зв'язків цього острова із ЗДА, історичний добродій і приятель кубинського народу став його „запеклим ворогом".

Автор статті доказує, що Совєтський Союз став найбільшою в історії колоніяльною імперією, що на звалищах старого колоніяльного ладу запроваджує в світі свій власний демонічний колоніялізм. Вивіскою - фасадою нових колоніяльних країн є — „народня демократія". В Москві в спеціяльно створеному для того інституті, в тій кузні ідеологічної перверсії випускають кожного року п'ять тисяч студентів - політруків із автохтонів Азії, Африки та Південної Америки. Недавній випуск цих емісарів Москви на підбій тих континентів становив 1.400 вишколених африканських комуністів, 1.200 випусників з арабських країн та 230 комуністичних фанатиків з країн Латинської Америки. Які їхні жнива у світі, бачимо це на Кубі і в Конґо.

Все це діється на наших очах у широкому, захмареному світі згідно з наукою Леніна, що нові „незалежні" держави - нації мають стати об'єктом особливо пильної та „сердечної" уваги Москви. Таким чином на місце зненавидженого колоніяльного устрою приходить в Азії та Африці найбільш тиранський комуністичний колоніялізм під плащиком расової боротьби та звіриної ненависти до недавніх „февдалів". Політичні коментатори і державні чинники у Вашингтоні вважають що приїзд Хрущова на сесію ОН стоїть також у зв'язку з глибоко обдуманим пляном боротьби Кремлю за колоніяльну спадщину на теренах Азії та Африки, що опинилися тепер в „огні та бурі революції".

І. Л.

БУЛИ У МАТЕРІ СИНИ

Пішли і не вернулися,
ой, леле . . .
— Було у матері
аж п'ять синів —
Життя доріг любистками
не стеле,
Не здійснює надійних снів.

І мати кликатиме
ймення посланців
На всі чотири
сторони просторів,
Аж поки смерть
розвіє на лиці
Намітки матово - прозорі.

ОЛЬГА ЛУБСЬКА

ОГЛЯД ЕКОНОМІЧНИХ ПОДІЙ

Дискусія над господарським положенням Америки триває на всіх відтинках: вдома, закордоном, у політиці і в економії. Не диво, що інші країни західнього бльоку глибоко заінтересовані станом американського народного господарства, бо ж і їхнє економічне та політичне завтра тісно пов'язане з Америкою. Бо ж величезний потенціял економіки ЗДА — це до деякої міри запорука безпеки Західнього Світу в обличчі совєтської агресії.

І так, найповажніший британський економічний журнал, лондонський „Економіст" вважає, що Америка є в стадії розвитку економічної знижки (рецесії). В Японії промислові кола прийшли до висновку, що господарське життя ЗДА дійшло до стану коньюнктурного застою, в якому протягом тижня спостерігається намагання поодиноких економічних ділянок достосуватися до нового і правдоподібно непередбаченого ринкового положення. А французький фінансовий тижневик „Ля Ві Франсез" приходить до переконання, що вже більше як рік видається, що правдивий просперитет в Америці — неможливий.

У зв'язку з такими песимістичними поглядами на економічне положення народного господарства ЗДА, европейські економісти починають турбуватися економічною долею своїх власних країн, бо до того ж і европейські економіки, передусім оті в рямках „Спільного Ринку", перебувають у процесі надмірного інвестиційного росту, в атмосфері перебільшеного господарського оптимізму. Мовляв, Америка може бути на порозі економічної рецесії, яка правдоподібно прийде в наступному 1961-му році, але це, через далекойдучу пов'язаність американських і европейських інтересів, може мати катастрофальні наслідки для европейських народних господарств. Від надмірного просперитету до економічної кризи недалеко. Тут треба тільки якогось збентеження, і цілковите заломання ринку може прийти за кілька днів, чи й навіть — годин. І таке збентеження може бути спричинене в Европі повільно наростаючою рецесією в Америці.

Ніде правди діти, висока економічна коньюнктура декотрих европейських країн стане мало реальною із економічною обнижкою в Америці. І от американський імпорт падає. Він обнизився на 10% в порівнянні із станом довозу за цей самий місяць липень 1959 року, коли наш експорт росте. Американський вивіз всякого товару на 22% більший за цей самий час попереднього року. Покищо, некорисне явище торговельного балянсу европейських країн у їхньому відношенні до народного господарства ЗДА вирівнюється їхнім інвестиційним ростом та припливом американського доляра і золота.

Які ж останні симптоми в американському економічному процесі? Департамент торгівлі зауважує, що продуценти редукують свої запаси сировини і з місяця на місяць купують її щораз менше. Зараз по закінченні страйку сталеварів, у місяці січні закуп сировини піднісся на $900 мільйонів, даючи притоку до неоправданого оптимізму. А сьогодні стан запасів сировини куди нижчий від біжучого продажнього волюменту готових фабричних продуктів. Редукція запасів сировини може означати очікування або передбачення продуцентами серйозної економічної знижки.

Повертаючись до сталевої і автової індустрії, показників господарської коньюнктури, бачимо й там не надто веселі перспективи. Замість збільшення продукції і вжитку сталі, сподіваних із кінцем літа, останній тиждень приніс дальший спад. Тобто, за останній тиждень сталеварні на 2.2% не осягнули вже навіть 56% своєї технічно - виробничої спроможности. Це ясно некорисна тенденція, тоді, коли в автовій промисловості положення ще не скристалізувалося. А саме, за три перші квартали 1960 року продано авт на 7% більше як рік тому. За останній тиждень серпня випродуковано автомашин більше, як за цей самий тиждень 1959 року. А протягом липня і серпня ц. р. продаж авт помітно падав. Кажуть, — що в найближчій будуччині або піднесеться кількість проданих авт, задовольняючи оптимістів, або ще більше обнизиться, починаючи прелюдію до жовтневої рецесії.

Одначе є багато моментів, що кидають дещо інше світло на економічну ситуацію. Передусім треба пам'ятати, що цілість американського народного господарства стоїть на дуже високому рівні економічного розвитку. Пригадати хоч би факт, що сім відсотків людства, які живуть у ЗДА, виробляють коло 48% річної продукції світу. Мала затримка в рості під цю пору не може являти собою чогось грізного. Тим більше, що є на ринку фактори, які заповідають краще завтра, а саме — індивідуальні прибутки ростуть, ціни відносно стабільні, продажний волюмен роздрібної торгівлі дуже високий, кредит широкий і дешевий. Тому журнал американського Т-ва Банкірів — „Банковість" твердить, що відсутність економічного просперитету спричинена непевністю вислідів листопадових виборів і т. зв. „хрущовською гарячкою".

Демократичний кандидат на президента, сенатор Джан Кеннеді оскаржував республіканців у господарському імпасі. Мовляв, за республіканської адміністрації ріст американської економіки сповільнився, і що совєтська економіка росте тепер швидшим темпом. Що затримка під нинішню пору існує — це факт. Але її спричинила не республіканська економічна політика, яка бажає меншої державної інґеренції в бизнесі і господарському житті, але політична ситуація взагалі, — зірвання Паризької конференції на вершинах, кубинська авантюра і конґолійська метушня. Що республіканська адміністрація, яка за всяку ціну хоче врятувати світ від катастрофи атомової війни, винна в дечому, а саме в надто нерішучій поставі супроти Совєтів, це може правда. І через це — почуття непевности і господарський імпас.

Демократи, не знайшовши ще ліку на поліпшення загальної світової політичної ситуації, що є дійсним джерелом зла, поспішають з ліком на господарські недомагання Америки. Чародійним ліком мала б бути більша економічна ініціятива і активність правління. Думка не нова. Вона походить із теорії британського економіста Кейосса, який по суті втратив віру в життєвість економічного індивідуалізму в двадцятому сторіччі, і пропонував відродити економічний ріст капіталістичних країн публічними роботами, податковою політикою, контролею приватних підприємств. Сьогодні демократичним теоретиком економічного розвитку є професор Гелбрейтс, який в дійсності думає тими самими категоріями: більші державні видатки, посилена державна опіка над громадянством, збільшена роля держави в господарському житті країни. Одначе правдою є, що збільшений державний патронат послаблює ініціятиву одиниць а то й приводить її до поступового паралічу.

М. Ч.

З СОВЄТСЬКОЇ ПРЕСИ

З життя на совєтській провінції

Курсант А. залізничого технікуму на станції Хвойна прийшов до школи напідпитку. Курсант Б. після кількох випитих десь чарок почав верзти несусвітні дурниці в гуртожитку. Ще кілька курсантів повели себе не краще. А хто штовхнув їх на це? Коротко кажучи: хто винен? В таких випадках кажуть: шукайте жінки! В устах директора Іванова це звучало так: „В усьому баби винні!"

Формулу знайдено. Тепер в руках Іванова був ключ до розв'язання всіх проблем — скріплення дисципліни, моральности, академічної успішности. Перевірку проводили в швидкому темпі. Троє курсантів занесли до жінки випрати білизну. Служба обсервації показала себе на висоті. Двері широко розчинилися і на порозі постав директор Іванов . . . Гасло „Шукайте жінки" з неймовірною швидкістю реалізувалось. На столі начальника міліції течка з написом „Факти і акти" росла і пухла.

. . . Оголошення на дверях клюбу повідомляло про збори „для обговорення негідної поведінки деяких громадян". Начальник міліції і директор школи уточнили список обвинувачених. Останній варіянт — п'ять жінок. Всі вони — робітниці місцевих підприємств. Кожній послано виклик: явитися завтра о год. 17.00 до клюбу.

. . . Клюбна заля переповнена, в ній коло 500 осіб. На сцену виходить Іванов і просить публіку не шуміти. На сцені появляється п'ять жінок в супроводі міліціонерів. Для них ставлять спеціяльну лаву. Директор школи і начальник міліції по черзі виголошують обвинувальні промови. А заля шумить, вирує. Дехто обурений: припинити знущання над жінками. Декому подобається. Жінки плачуть, затуляють хустками обличчя. Потім проголошують вирок і — суд скінчився.

— Це був, звичайно, не суд, — пояснював опісля директор школи. — Судити ніхто нас не уповноважував. Просто — збори громадськости . . .

— Це була бесіда, — стверджував капітан міліції. — Звичайна бесіда агітаторів. Тепер їх всюди провадять . . .

Так в скороченні виглядає репортаж московського кореспондента „Ізвєстій" із життя на совєтській провінції.

ПИСЬМО І ХАРАКТЕР ЛЮДИНИ

(3)

Та коли ми вже знаємо розрізнювати три зони й пізнали, що в середущій зоні можуть бути ґірлянди, аркади, подвійна їх комбінація або кути, згадаємо на цьому місці ще й про несвідоме викручування писарем тих стилів, де при загальних ґірляндах сховані бувають кутки, невидимі голим оком. Вони, серед деяких умовин, характеризують експресіоністичну сердешність. Їх можна інтерпретувати, як душевну сприємливість, або як жонґлювання своїми почуваннями, вічне акторство в житті, нещиру любов, масковану вдачу, якої власник, частіше власниця, про людське око, не звертаючи уваги на дійсні факти, зводить завжди на дрібниці. Ті люди дають вейтерові (кельнерові) за його шаблььонову обслугу монету, коли наші знайомі це бачать, але не дають нічого на харитативні цілі, коли їхні датки мають бути безіменними. Вони милосердяться й над „бідними тваринами" . . . сусідів, але не хотять зрозуміти дійсних потреб рідних дітей. Та це дуже екстремні випадки, а в письмі, як і в житті, вони так старанно приховані, що зважитися графологові на таку інтерпретацію без потвердження супровідними арґументами, як це в численних подібних випадках буває, справа непевна.

Змінене, або удаване письмо можна деколи пізнати ще й логічними висновками. Таким письмом може писати кожний, що над тим працює, але ж тільки на коротку мету. Отож, коли маємо перед очима такий підозрілий зразок, іґноруємо початок письма, де інтенція автора удавати письмо була ще сильніша, і звертаємо зір на кінець письма, коли то він, будучи вже певнішим себе, дещо зм'якнув у початковій постанові. Порівнявши обидві частини, найдемо таку потрібну нам різницю й тоді слідимо, чи скорість цілого акту писання була ввесь час та сама? Нормально вона повинна бути наприкінці письма дещо вища. Якщо є значно вища, тоді той кінець будемо вважати за правдиве, природне письмо.

З наведених прикладів бачимо, що методика праці графолога не є безпосередня. Він, спираючись тільки на устійнених познаках і їхніх символах, виводить поодинокі комбінації, які аж на кінець зв'язує у цілість. Зате часто, при особистій зустрічі із зацікавленими, приходиться чути запити, яке значення має така чи інша прикмета в їхньому письмі? Положення його доволі клопітливе, бо ті прикмети майже завжди умовні, а часом й без значення. Але в основному беремо до уваги все, що відрізнює те письмо від каліграфічного. Крім загального розміщення письма на диспонованому кускові паперу, звертаємо увагу на відступи поодиноких рядків від себе, також речень, слів та букв, в секундарному розумінні й густоти черток в обвязі одної букви. Устійнюємо абсолютну величину письма великих букв та їхньої пропозиції до малих. Визначаємо кут нахилення основних рисок до базової лінії, ступінь рівности рядків та лівий і правий рубці. З тіней, посталих при змінливому натискові пера, здогадуємося про спосіб і відношення писаря до праці, що дає нам можливість вглянути дещо докладніше в його душу, бо праця, як щоденне зайняття більшости людей, витискає своє знам'я на цілому устроєві людини, чого вона не може змінити. Тут доходимо до самого ядра нашого питання, нашої основної цілі, якою є загальний тип людини, або популярно званої „натури" людини. Під тим словом розуміємо вроджену вдачу, темперамент, виховання, самовиховання. Черговим етапом обслідування буде відшукати спосіб думання писаря. Впорядкованість, скокливість, хаотичність, дедуктивність, схильність до індукції і т. д. — це неоцінені для нас відомості і, якщо нам удасться їх схопити, дальша праця йде вже гладше. Що знайдемо в області підй несвідомости писаря, прикладаємо до його загальної вдачі й тоді робимо вже доволі певні висновки.

Світогляд людини — діло, набуте розумом і життєвим досвідом, але він несвідомо керований також ще й вродженими прикметами кожного з нас. Проте, коли ми робимо аж таку докладну аналізу, що входимо у світогляд, тоді з напрямів рухів пера шукаємо елементів гармонії поміж хотінням та спроможністю, значить, поміж волею писаря та його вродженими нахилами. Якщо самовиховання велике й міцне, це можливо, якщо ж ні, хотіння не буде виявлене ділом. Тому гармонія письма та індивідуальний стиль кожного писаря являються першорядними показниками. В удаваному письмі він затрачується.

Вкінці треба ще згадати про „гарні й погані" письма. Ті поняття в графологічному розумінні відбігають від популярних. Найгарніше писання завжди те, що не відхилюється від каліграфічного. Та хто тепер так пише? Ніхто. Тоді, коли ще не було писальної машини, були професійні каліграфи, що так писали. Тепер це не конечно потрібне й тому їх уже немає. Все змінюється. Гарним треба зате назвати письмо упорядковане, гармонійне та, хоч би як оригінальне — завжди незмінне, читке.

В письмах великих мужів, що мали вплив на історію людства, можна виразно найти все, що про них знаємо. У Шевченка інтеліґенцію, лагідність й доброту, у Наполеона амбіцію та владність, у Бісмарка розмах, у Сталіна внутрішній спокій при розв'язці найтяжчих проблем і певність себе навіть у брехні, у Меттерніха хитрість, у цісаря Франца Иосипа аристократичне походження й більш нічого і т. д.

Щодо стилів писем питомих поодиноким націям, то не треба бути графологом, щоб відрізнити пересічне письмо українця від німця, чи москаля від американця, бо кожна нація має устійнений своєрідний стиль, що його дитина виносить вже з початкової школи. Крім того, він походить також із одної, чи більше питомих прикмет того народу.

З того ясно, що годі братись до аналізи письма француза чи італійця без попереднього вивчення загальних прикмет французького або італійського народу і їхніх своєрідних письмових стилів.

Подав В.

НАШІ ДІТИ І УКРАЇНСЬКА ПРОБЛЕМА

Наша Батьківщина після останньої світової війни залишилася під пануванням большевицької Росії. Росія — наш відвічний ворог, прибравши комуністичну форму, є ворогом грізним і жорстоким. Вона загарбала наш край, бо наш край багатий. Земля на Україні родюча, а у надрах землі находяться невичерпані запаси доброї якости вугілля, залізної руди та інших корисних мінералів. Хліб, вугілля і залізо наш ворог забирає з України і використовує для своїх злочинних плянів. Щоб на все закріпити за собою багатства нашого краю, ворог намагається винищити наших рідних братів і сестер, він старається московщити українську мову, зліквідувати українську церкву, одним словом, — ворог бажає знищити все українське. Концентраційні табори переповнені людьми. Цілий український нарід живе у страсі під терором.

Підступний і брутальний ворог затягнув залізну заслону, щоб вільний світ не бачив тих страшних кривд і злочинів. Ворог через своїх аґентів ширить у вільному світі брехню, мовляв, у СССР рай. Ширить брехню, що українці живуть радісно і щасливо. Борців за волю України він осмілюється називати бандитами і злочинцями.

Нам пощастило вирватися з большевицького пекла. Ми живемо у вільній і багатій країні. Нам поводиться добре. Ми маємо холодільні і машини до прання. Ми мешкаємо вигідно у власних домах і їздимо нашими власними автами. Користаючи з цих благ, ми не повинні забувати про наших рідних братів і сестер, які живуть на Україні або на засланні. Наші рідні знають, що нам пощастило дістатись на волю. Вони думають про нас і очікують від нас допомоги. Вони є нашими рідними, а на основі Божих і людських законів вони мають повне право жадати від нас, щоб ми на волі продовжували змагання за їхнє визволення з неволі.

З історії України знаємо, що одною з причин, чому ми програли визвольні змагання було те, що про нас західні держави не знали правди. — Наш ворог — Росія, від століть працює над тим, щоб світ не довідався правди про нас. Росіяни фальшують історію та у неправдивому світлі представляють наше сьогоднішнє положення. Росіяни присвячують багато труду та грошей на ширення брехні, а тому не диво, що їм пощастило обдурити вільний світ. Цій ворожій дії українці не були спроможні протидіяти. Так було у минулому. Тепер ситуація дещо змінилася. Українська еміґрація в Америці і Канаді є досить численна. Ми можемо протиставити нашу дію ворожій брехні. Ми повинні використати кожну нагоду і вияснити чужинцям, хто ми, чого ми хочемо, хто наш ворог і які його наміри.

Правда, що нам народженим і вихованим у Батьківщині, важко знайти спільну мову з людьми, народженими і вихованими в Америці чи Канаді. Це річ природня, і ми не повинні попадати у зневіру. Далеко краще зможуть промовити до американців і канадійців наші діти. Вони ходять до американської чи канадійської школи, засвоюють англійську мову і, що найважніше, вони засвоюють американський чи канадійський спосіб думання. На цих дітей Україна покладає всі свої надії. Ми мусимо здати собі справу з того, що ці діти, щоб могли вияснити чужинцям дещо про Україну, мусять самі дістати правдиве знання про Україну. Українські парафії і світські товариства організують українознавчі школи.

Коли ми хочемо, щоб вільний світ був правильно інформований про Україну, ми повинні подбати про те, щоб наші діти пильно ходили до українознавчих шкіл. Таким чином ми виповнимо наш обов'язок у відношенні до наших рідних, які страждають на Україні, або ще гірше, терплять в холодних ледах Архангельська чи інших місцях запроторення.

Ігор Романович

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Урочисте посвячення Храму Божого в Ютиці, Н. Й.

Неділя 4-го вересня 1960 р. залишиться на довгі роки в пам'яті тих прочан, що мали нагоду бути присутніми на посвяченні новонабутої української автокефальної православної церкви „Чесного Хреста", в Ютиці.

Чину посвячення довершив Високопреосвященніший Владика Архиєпископ Палладій. Архиєрейську Службу Божу відправлено в сослуженні отців: о. протоєрея І. Ткачука з Ню Йорку, о. митрата д-ра Я. Костецького, настоятеля церкви в Ютиці і о. П. Сірика з Рочестеру, а дияконував Л. Тахтаренко. Під час Служби Божої співав хор під диригентурою п. Л. Склонного з Сиракюз.

По Службі Божій відбувся бенкет з участю американських достойників, представників місцевих організацій та коло 400 осіб. Головним промовцем на бенкеті був конґресмен Александер Пірніс, промовляв і посадник Ютики Френк Дулен.

З привітами виступали: Антоні Поміліо, суддя діточого суду в Ютиці; Г. П. Джансон, адвокат епископальної дієцезії в Ютиці, п. Г. Яловий — староста православної церкви в Сиракюзах, о. протоєрей І. Ткачук з Ню Йорку, який передав благословення для парафіян від Влодики Ігоря, д-р О. Волянський — від української католицької парохії в Ютиці, о. П. Сірик — настоятель православної церкви з Рочестеру, інж. Я. Яцковський — від місцевого відділу УККА і осередку СУМА, В. Запаранюк — від УНСоюзу і о. митрат д-р Я. Костецький — настоятель церкви. Кінцеву промову виголосив Високопреосвященніший Владика Палладій, підкреслюючи в своїй промові співжиття ютицьких українців без огляду на віровизнання.

Кількома наворотами Владика заторкнув дуже важну справу, а саме з'єдинення религій, при чому закликав ютичан до дальшої взаїмної співпраці, любови і братерства.

Після бенкету відбулася мистецька частина. Виступали парафіяльні діти з народними танками і віршами, пера Г. Тритяка. В співочій частині брали участь: п. Людмила Волянська, сольо-спів „Нагадай бандуро" і „Лети, тужлива пісне". Тріо, Зоя Луценко, Лілея Волянська та Ніна Герець відпівали „Несподівана пісня" і „Незабутній вальс". Квартет, пп. Людмила Волянська, Зоя Луценко, Ніна Герець та Лілея Волянська виконали „Рушничок" і „Київський вальс". Фортепіяновий супровід вела панна Христина Чорна.

З придбанням У. А. П. Церкви в Ютиці, склалися досить цікаві обставини. Десять літ тому, 8 родин в Ютиці заснували церкву, яка приєдналася до тієї церкви, що її в ЗДА очолюють Владики Палладій та Ігор. Перших два роки уживали на Богослуження бічної залі, яку перемінили на капличку. Опісля парафіяни купили маленьку церковцю, якою користалися до цього часу. З бігом часу парафія збільшилася, тепер начислює 35 родин. Часописи і приватні листи приносять вістку з України, що безбожницький ворог безпощадно нищить монастирі, церкви і відпустові святі місця в Україні, то в Ютиці, можна сміло сказати, сталося чудо, бо горстка людей, яких не вспів знищити безбожницький ворог людства, і яка живе на волі в ЗДА, набула величезну прекрасну церкву, яка може перестояти століття. Її вартість обчислюють на понад 300,000 долярів. Її набуто за ціну переведення судових коштів, бо подарувала її епископальна парафія, яка переселилась в іншу сторону міста.

Чи не діє тут Боже Провидіння, що має милосердя над побожним українським народом.

Отже не диво, коли один з присутніх на бенкеті висловився, що новонабута церква в Ютиці заступить місце, знищеного ворогом монастиря в Хрещатику на Буковині, до якого десятки тисяч прочан сходилися, щоб молити Господа Бога за кращу долю і волю України.

Не тільки радіють новонабутою церквою в Ютиці парафіяни церкви „Чесного Хреста", з ними радіють всі ютичани, бо і є чим радіти, — нова церква — це гордість всіх українців міста Ютики.

На кінець варто згадати о. митрата д-ра Я. Костецького, настоятеля церкви, панів Михайла Луценка — церковного старосту, Віктора Бігуна — голову комітету, Олександра Гереця — секретаря, Петра Громова — скарбника та ряд інших парафіян, що так гарно приготовили Божий Храм до благословення і улаштували бенкет з мистецькогою програмою.

В. Запаранюк

Храмове свято в Честері, Па.

28-го серпня ц. р. Українська Православна Парафія Успіння Пречистої Діви Марії в Честері, Па., відсвяткувала Храмове Свято.

Свято розпочалось св. Літургією, о годині 11-тій перед полуднем, серед мальовничої природи, біля церкви, при великім здвизі парафіян своїх і дооколичних парафій.

Св. Літургію відправляли парох митрофорний прот. о. Омелян Мицик, в сослужінню протопресвитера о. Івана Савчука, пароха Катедрального Собору св. Володимира в Филаделфії, о. Стахія Щадинського, пароха св. Покрови з Филаделфії, о. Юрія Гнатка, пароха св. Апос. Петра і Павла з Вільмінктону і протодиякона о. Николая Рибачука з Ню Йорку.

Під час св. Літургії до Херувимської пісні співав парафіяльний хор, а відтак співав хор парафії св. Покрови з Филаделфії, під управою проф. Куриленка. Прекрасний спів о. протодиякона, священиків а також і хорів підносили религійний настрій мольільників. Проповідували українською мовою протопресвітер о. Іван Савчук а англійською о. Юрій Гнатко.

Після відслуження св. Літургії відбувся обхід навколо церкви і процесійний похід вулицями, під час якого був відслужений Молебен. Вкінці Молебна о. протодіякон Николай Рибачук виголосив многоліття: Митрополитові Іоаннові, Архиєпископам Мстиславові, Генадієві і Володимирові, американському Президентові і Урядові, парохові, парафіяльним урядникам та парафіянам і усьому Українському Народові на Рідних Землях і розкиненому по цілому світу.

Після закінчення Богослужб парафіяни і гості перейшли до Українського Народного Дому, де був влаштований жіноцтвом парафії обід. Під час обіду тостмайстром був предсідник парафії Николай Мельничук. Головним промовцем був о. Стахій Щадинський.

Після обіду був концерт церковного хору, підсиленого співаками Вільмінктону і Филаделфії. Концертову програму відкрив предсідник парафії Николай Мельничук. Співи, деклямація, промови та танці входили в програму концерту. Хор виконав: 1. Не маємо іншої помочі. Кант. 2. Тропар св. Успінню — музика о. І. Заяця. 3. Ой зійшла зоря, — музика Леонтовича, сольо виконував диригент із Вілмінктону Сергій Ковальчук. 4. Молитва із опери „Запорожець за Дунаєм", — сольо виконала пані Долорес Барагура-Крон, під акомпаніямент симфонічної оркестри і хору, — музика С. Гулака-Артемовського.

Гарно деклямувала Оля Турянська вірш „Славимо Тебе, Пречистая Діво". В танках брали участь: Лідія Форостій, із Ковтвіл, Глорія Єдинак, Оксана Заяць, Єлисавета Заяць, Хрестина Бринґілевич, Оля Турянська, Омелян Богдан Мицик, усі з Честеру. Дует відтанцювали два брати із Филаделфії Кононенки, яким треба дати найбільше признання, як також треба дати признання солістам танців: Лялі Форостій і Омелянові Богд. Мицикові. Брати Кононенки отримали перші нагороди на міжнародних фестивалях у Трентоні і Филаделфії.

Під час концерту промовляв о. Теодор Форостій із Ковтсвілу, який в своїм слові згадав про тяжкі переживання українського народу під комуністичною владою, та закликав до праці на религійному полі.

Кінцеве слово виголосив митрофорний прот. о. Омелян Мицик. Він дав вичерпуючі пояснення про потребу захоронювати рідні традиції і плекати їх у своїх серцях!

На закінчення свята відспівано український національний гимн та молитву „Год Блес Америка"!

Н.В.

● ПОВІДОМЛЕННЯ ●

Українська Вільна Академія Наук у ЗДА, 11½ Вест 26 вул., Н. Й., влаштовує в п'ятницю 23 вересня 1960 р., о год. 7-ій веч. в приміщенні Академії наукове засідання з доповіддю д-ра Богдана Галайчука, професора Понтифікального Університету в Буенос Айресі п. н. „Правна структура совєтського бльоку". Вхід вільний.

УВАН у ЗДА

Дирекція Університету Українознавства при НТШ, повідомляє ВШ. Студентство, що
ПЕРШИЙ
ЦИКЛ ВИКЛАДІВ
осіннього семестру 1960/61
відбудеться
в СУБОТУ, 24-го ВЕРЕСНЯ 1960 р.
від год. 2:00 по пол.
в домівці НТШ, при 302-304 Захід 13-та вул. в Ню Йорку.

Перед викладами, від год. 1:00 до 2:45 — ВПИСИ нових студентів. Цьогорічна програма викладів обіймає: історію України XX сторіччя, Шевченкознавство, українську мову й літературу, географію, етнографію, мистецтво тощо.

Запрошується українське Студентство до якнайчисленнішого відвідування викладів.

Доїзд підземкою: ІНД-8 Еве., або ІРТ-7 Еве., зупинка на 14-ій вул.

Анна Олесницька обрана на „Міс Союзівку 1961 р."

Анна Олесницька

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — Анна (Нана) Олесницька, донька Клявдії і д-р Романа Олесницьких з Ню Йорку, була обрана на „Міс Союзівку 1961-го року" під час спеціяльної церемонії, яка відбулася на цій Оселі УНСоюзу в Кетскильських горах, в суботу дня 17 вересня ц. р. Нова „Міс Союзівка" є студенткою Квінс Коледжу в Ню Йорку і відома із своєї активности в молодечих і спортових товариствах, зокрема в Пласті. Корону „Міс Союзівки" призналo їй жюрі в такому складі: п. Квітка Стецюк, інж. Яр. Бурбело, інж. М. Лепкалюк, інж. А. Пащук, сотн. Ю. Кононів, інж. Р. Ракочий і п. А. Мельник. До змагань ставало вісім красунь. На двох подруг-принцес „Міс Союзівки" були обрані, Марта Кокорудз із Бінґгемтону і Ліда Бабій з Ню Гейвен. Церемонією вибору, що відбувався в суботу ввечорі після забави і танців при звуках оркестри Амор, керував письменник гуморист Микола Понеділок при асисті пані Квітки Стецюк з Адміністрації „Свободи". Коронування нової „Міс Союзівки" довершила її попередниця — „Міс Союзівка 1960 року" — Ориcя Мачук із Филаделфії. „Міс Союзівка", яка репрезентує красу цієї оселі УНСоюзу, має цілий ряд почесних функцій під час сезону та тиждень безкоштовних вакацій на Союзівці.

МИКОЛА ПОНЕДІЛОК І ІВАН КЕРНИЦЬКИЙ ВИСТУПИЛИ З ЛІТЕРАТУРНИМ ВЕЧОРОМ НА „СОЮЗІВЦІ"

Союзівка, Кергонксон. — Церемонію вибору „Міс Союзівки на 1961 рік", що відбулася в дні 17 вересня ц. р., попередив літературний вечір відомих українських письменників-гумористів і фейлетоністів Миколи Понеділка та Івана Керницького-Ікера. Одніcю із головних тем гуморесок обидвох був приїзд Хрущова й інших диктаторів до Ню Йорку.

З діяльности групи УВАН в Дітройті

На сходинах Групи УВАН в Дітройті, письм. Олександер Зозуля прочитав доповідь на тему „Українізація на Курщині й Вороніжчині 1929—1933 рр."

Голова Групи проф. М. Овчинник відкрив засідання. Він подав коротко про історію і стан української людности на тих теренах, де він жив і їх знає.

О. Зозуля був шкільним інспектором у Вороніжі і займався в той час організацією українських шкіл. На цю тему він має написану довшу працю. Терен обіймав 50 районів, і у висліді 4-річної праці зформовано 1,500 українських народніх шкіл і 7 технікумів.

В самому Вороніжі при Домі Української Культури постав 1929 р. „Український Клюб", що мав власну бібліотеку і театр. Театральні вистави притягали численну публіку. На прохання Клюбу М. Скрипник, нарком освіти, прислав був багато книжок для бібліотеки. Прихильно віднеслися теж письменники О. Вишня, Б. Підмогильний і П. Панч, які прислали свої твори.

Важливою подією був приїзд театру ім. І. Франка з Києва, що дав багато вистав.

Та в 1933 р. „генеральна лінія" круто повернулася, і все ліквідовано. Так неславно закінчилася українізація, що свого часу наробила була багато шуму. На перешкоді стояли: брак учительських сил і тихий саботаж адміністрації, що була в російських руках. Та все ж таки та діяльність мала свої додатні сторони і залишила певні сліди.

Я. З.

Голова Крайового Комітету Допомоги Втікачам закликає продовжувати працю

Вашингтон. — Голова Крайового Комітету Допомоги Втікачам декан Вашингтонської Катедри о. Френсіс Б. Сейр заявив, що хоч скінчився 30-го червня Рік Світового Втікача, то ним очолюваний комітет не сміє припинити своєї діяльности, бо в світі існують мільйони людей, вигнані зі своїх батьківщин внаслідок політичних подій та комуністичного насильства. „Проблема втікачів, казав о. Сейр, буде так довго нас турбувати, як довго в світі будуть такі умови, що створюють появу політичних втікачів. І тому треба втримати цю організацію, яку створено було під час Року Світового Втікача, і треба пояснювати американцям, що треба і надалі допомагати втікачам у світі". Досі є ще в Европі коло 100,000 втікачів, але на Середньому Сході є 800,000 арабських втікачів із Палестини, а в Гонг Конгу є понад один мільйон втікачів із комуністичного Китаю. Той закон, що його прийняв недавно Конґрес, є незадовільний, бо він займається тільки европейськими втікачами, та й то не розв'язує цієї справи вповні — твердив о. Сейр.

У Ляосі далі гостра криза — зростає комуністична загроза

Вієнціян. — У малій південно-азійській країні Ляос продовжується внутрішньодержавна криза та водночас зростає небезпека збоку комуністичних партизанів, організованих і присиланих через кордон з Північного В'єтнаму та навіть безпосередньо з комуністичного Китаю. Революційний комітет, що його очолює князь Боун Оум з осідком в Саваннакеті, видав через радіо у тому місті пересторогу до мешканців столичного міста Вієнціяну, щоб вони не виходили без потреби на вулиці, бо Вієнціян буде бомбардований у ході походу військ, підлеглих тому комітетові, проти уряду прем'єра Суванни Фоуми. Сусідній Сіям замкнув свої кордони для цивільного руху з уваги на громадянську війну в Ляосі. Більшість ляоського війська слухає наказів генерала Носавана, що належить до табору князя Оума. Цей князь і ген. Носаван не визнають компромісів з комуністами, коли тим часом прем'єр Фоума звернувся до комуністичних партизанів з руху, званого Патет Ляо, з закликом до замирення, а лідер того руху, двоюрідний брат Фоуми, комунофільський князь Суфановонґ, прийняв той заклик та висловив готовість до мирових переговорів.

● **З порту у Ризі** відплив совєтський корабель „Кіровск" з вантажем 300 бульдозерів, тракторів і інших машин для Куби. З Гавани „Кіровск" має забрати назад транспорт кубинського цукру.

НТШ приготовляє видання книжки д-ра А. Рудницького „Українська музика"

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка має між рукописами, приготовленими до друку, великий твір д-ра Антона Рудницького „Українська музика" — „Історично-критичний огляд". Ця праця поділена на 8 розділів: 1. Народна пісня. 2. Церковна музика, 3. Початки світської музики, 4. Микола Лисенко. 5. Сучасники й музичні спадкоємці Лисенка, 6. Сучасна доба, 7. Виконавці, 8. Музичне життя. Книжка охоплює загальний нарис історії української музики від найдавніших часів по нинішні дні. Зокрема, вона подає розгляд стану сучасної української музики під Совєтами, критику московської політики супроти української музики, співвідношення української музики до світової і т. д. Книжка буде багато ілюстрована. Особа автора, відомого музики-композитора, диригента й музичного критика, дає ґарантію фаховости тій книжці, незалежно від особистих поглядів автора. Рукопис книжки знайшов вже дуже прихильну оцінку деяких наших музикологів та — за нашими інформаціями, є ще перевірюваний і доповнюваний автором. Адміністраційну частину видання тієї книжки, поява якої стане поважним вкладом в українську видавничу продукцію поза межами України, перейняло Співоче Т-во „Кобзар" у Филаделфії, яке допомагає Науковому Т-ву ім. Шевченка у придбанні фондів на це видання.

„Веселий Львів" у формі

В атмосфері тенісових і плавацьких змагань, в обстановці, символіка якої вимагає довшого опису, ніж ціла ця згадка, на „Союзівці", в суботу „довгого вікенду" перед „Днем Праці", відбувся виступ „Веселого Львова".

Про виступи цього ансамблю на американському континенті писали вже багато авторів. Автор цих рядків, не мавши нагоди власними очима бачити і власними вухами слухати продукцій „Веселого Львова", не вірив, що люди, яким п'ять днів на тиждень „не до мистецтва", які живуть у різних містах і мають сто різних перешкод, можуть створити щось більше, як випадковий зліпок відірваних номерів.

Після останнього виступу „Веселого Львова" на „Союзівці" нижче-підписаний мусить із соромом визнати, що його сумніви були ні при чому. По-перше, фірми вроді Ірини і Юрка Лаврівських, Марії Лисяк, чи Ярослава Пінота-Рудакевича вже всилу своєї марки ґарантують, що вони з кожним матеріялом дадуть собі раду. По-друге, вони свідомі того імпондерабільного комплексу туги за втраченим та жадоби (хай і штучної) розваги-забуття, за якими шукає фізично пересичений, а духово спраглий, голодний, відірваний від рідного ґрунту й атмосфери глядач. А, по-третє, хто ж ці виконавці? Вони болікоть цими ж самими болями, мучаться цими самими комплексами, що й глядачі-слухачі. В таких умовах гра на сцені перестає бути повторенням, „лицедійством", вона стає новим переживанням „серцедійством". Послухайте пісеньок Юрія Лаврівського й Марії Лисяк, послухайте заповідання, чи розповідань Ірини Лаврівської й Ярослава Пінота-Рудакевича — то зрозумієте все: і той несамовитий контакт між виконавцями та авдиторією і той глибокий транс, у який попадають обидві сторони і факт, що тут немає ні причини, ні часу критикувати, бо ви змушені переживати... Цьому твердженню нітрохи не перечить те, що виконавці й автор текстів „тутешніх" скечів і пісень раз-у-раз переносить слухача зі Львова на його теперішнє місце побуту.

Я не буду вираховувати й описувати поодиноких номерів: я не мистецький критик, та й не хочу заздалегідь відбирати моменту новости тим слухачам - глядачам, які у швидкому часі матимуть змогу вітати в себе „Веселий Львів".

Як зачуваємо, першим запрошує „веселих львов'ян" Шикаґо. Якщо воно насправді так, тоді й моя дружна порада: я свідомий того, що до Атен не треба брати сов, до Мюнхену — пива, а до Шикаґа (міста чистої — „Еверклір") — алькоголю. Проте, „спіритус мовенс" ансамблю таки беріть! Я маю на думці редактора й письменника Олега Лисяка, який править не тільки за батька відродженого, американського „Веселого Львова" але піддержує його життя й горіння все новими текстами скечів і пісень.

оно

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Зміна адреси

До Адміністрації „СВОБОДИ"
81-83 Grand Street
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J.

Долучаю 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя СТАРА адреса була:
ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ____________
Ім'я і прізвище ____________
Адреса ____________
____

Моя НОВА адреса така:
Ім'я і прізвище ____________
Адреса ____________
Адреса ____________

ДЕСЯТЬ РОКІВ...

Десять років... Швидко вимовляються ці два слова... Та, коли подумати, то це таки спорий шмат часу. Певно, що для історії, це ніщо. Одна мить-хвилина. Але в житті людини, чи якоїсь установи, це таки щось означає. А особливо, коли тих десять років проминуло в таких, як тепер, часах.

Приїхав я недавно в Бостон, у Массачусетс. Телефоную до своїх знайомих. Кажу, що хочу їх відвідати.

— О, приходьте, редакторе! Конче приходьте! Дуже радо вітатимемо вас у себе! — чую відповідь. — Але... — говорить далі слухальце — не сьогодні, не в середу...

Дивуюсь. Чому саме не сьогодні, не в середу?.

— Ми, бачите, сьогодні пластувати йдемо.

Я ще більш зчудуваний. Пластувати йдуть?... Я знаю це слово. Сам колись пластуном був. Теж пластував. Але, коли це було?.. Ще в школі, як хлопцем був! А їм же ж обоїм уже понад шістдесятку!

Чую сміх у слухальці.

— Ви, редакторе, зчудувані.

— Ніде правди діти, таки так... — відповідаю.

— Що вдієш... — говорить далі телефон. Такі, бачите, часи... Чогось дуже мало тепер молодих людей охочих до праці. Отже, мусимо ми, старі, поповняти ряди. Треба ж комусь дбати про нашу молодь. Треба комусь виховувати доріст. Щоб не пропав, щоб не втопився в чужому морі.

Наступного дня я вже в них, у тих своїх пластувальників. Застаю там одного мого знайомого ще з табору в Австрії. Теж завзятущий пластун. І, теж не такий уже молоденький. Вітаємось. Але, щò це? Він такий якийсь похмурний, пригноблений. А, пригадую, завжди такий життєрадісний бував.

— Що це з вами, друже? — питаю.

— Ет, клопоти — махає.

— Всю ніч людина не спала — добавляє господиня дому.

— Чого ж це? — питаю.

— Погано в нас діється — говорить далі знайомий. Дуже псується наша молодь. Справді, ночами спати не можу, коли думаю про це. От, хоч би вчора: були сходини. Поприходили хлопці і дівчата. Раптом чую: „Шарап!" Питаю, що сталося? І довідуюсь? Це один з моїх вихованків викрикнув таке своїй товаришці!

— Ви, друже занадто перевразливлені, кажу йому. — Такий вигук серед тутешньої молоді, ніяка незвичайність!

— Це можливе — відповідає мій знайомий. — Але в цьому випадку це була, власне, незвичайність. А для мене особливо болюча незвичайність. Той, що сказав це слово, це мій найкращий пластун! Син дуже гарних батьків. Дуже добре вихований. І, раптом, ось — таке!

— Ну, трапилось — пробую розважити пригнобленого мойого друга. — І найкраща людина зробить іноді щось не так, як треба.

— Я це розумію — говорить далі мій знайомий. І я ніяк не хочу обезцінювати, чи уменшати того, що дотепер зроблено. Бо зроблено таки чимало! І ми всі горді з того. Але, власне, після таких успіхів, тим більше вражають всякі недотягнення. А тих недотягнень тепер чогось чимраз більше. Середовище робить своє. Конче з тими впливами треба боротися. А тут так мало охочих до тієї боротьби. Ті, що дотепер це робили, знемагають. А нових кадрів не видно. Ось, незабаром маємо відсвятковувати десятиріччя нашої місцевої станиці. Треба якось гідно це зробити. Громада ж наша велика. Не хотілось би посоромитись. А тут часу так мало. Ми, виховники втомлені, а молодь байдужа.

Не довелось мені довго говорити про ці справи з своїм знайомим. Бо, ось, він глянув на годинника:

— Ой, засидівся я! А тут стільки праці!

Сказавши це, він попрощався, і пішов.

Не довго й я побував у своїх пластувальників. У них же ж теж повно різного діла і мало часу.

І ось, я вже в себе дома. Написав оце про все, що недавно чув і бачив. Але, хотілось би ще щось написати. Щось таке, що могло б хоч трохи помогти їм, отим моїм підтоптаним пластувальникам, отому засмученому знайомому та всім тим нечисельним сірим еміненціям нашого громадського життя, що поставили собі за ціль виховування нашої молоді, а в яких так мало сил, здоров'я та часу для цього діла.

Власне, можна б це цілком коротко сказати. Може, отак: Шановні Громадяни, що ще хоч трохи цікавитесь нашими суспільними справами: поможіть, будь ласка, тим вашим громадським працівникам! Вони ж трудяться тільки для вашого добра та для добра ваших дітей! Їх треба піддержати! Як це зробити? А, дуже просто! Подбайте про те, щоб ваші діти завжди приходили у визначений час на сходини, чи лекції та щоб гідно себе на тих сходинах вели. А, коли ви самі почуваєте себе на силах та коли ваші обставини дозволяють на це, що самі безпосередньо можете помогти тим вашим працівникам в їхньому трудному ділі, тоді, будь ласка, зробіть це негайно! От, і все!

А ще, може, декілька слів особливо до Громадян бостонської метрополії: коли вже буде визначений день святкування десятиріччя вашої пластової станиці, відвідайте всі це свято! Всі, як один, звеличайте його своєю участю! Думаю, що вдоволення буде обопільне: ви, напевне, з приємністю послухаєте інтересної програми. А наші пластуни напевне радітимуть, що їхнє громадянство цікавиться їхніми справами.

Ярослав Герус

Роман Лисняк

За групу спортових журналістів при Українській Спортовій Централі Америки і Канади

Під цю пору ми нараховуємо коло 25 українських спортових клюбів в Америці й Канаді. В зимовій і літній сезони ці клюби відбувають по дві й більше імпрез тижнево. Кожна, хоч і найменша, з цих імпрез становлять цеглинку в будові й розвитку українського спортового життя і як така повинні бути записані в публічному рекорді, що ним під сучасну пору являється вільна українська преса. А скільки дійсно появляється точних звітів із цих імпрез? Можливо сорок процентів в найкращому випадку. І в більшості ці звіти не мають ні голови, ні хвоста. Може хтось сказати, що ми маємо спортову централю — УСЦАК, що записує із звітів поодиноких клюбів чи делеґатур всі імпрези. Так, ми маємо УСЦАК, але рівночасно ми також знаємо, як наші клюби „звітують". Також знаємо, як недбало клюби і їхні пресові референти ставляться до публічних звітів про свою працю. На славу, ми маємо стільки українських газет в різних містах Америки і Канади, що легко докладно виявити діяльність наших клюбів на їхніх сторінках. Одначе дійсність показує, що, за малими вийнятками, співпраця нашої преси із спортовими клюбами є незадовільною. І знову в більшості випадків, єдиною причиною такого стану є недбальство самих клюбів. І коли клюби самі не вміють оцінити важности систематичного нотування своєї праці, то, на мою думку, їх мусить заступити зорганізована група спортових журналістів і звітодавців, а всіх можна „викурити" з їхніх „замків". Самий спосіб зроблення цього, це справа майбутнього.

Другою важливою справою, що жде на розв'язку, це впорядкування, так би мовити, спортової спадщини. Це нагла справа, бо час не стоїть і матеріялів збирається з кожним днем більше і більше.

Третю проблему становить питання фахової преси. Таки дивно є, що при все більше зростаючому зацікавленні нашої громади спортом, ми не можемо здобутися на спортовий періодик.

Всі ці справи порушив я поверхововно, з надією, що довкола них виважеться дискусія, яка дасть позитивні наслідки, а саме створення при УСЦАК групи спортових журналістів і дописувачів.

Фармери з Середнього Заходу не підтримують Кеннеді, хоч і невдоволені з Бенсона

Ню Йорк. — Співробітник Щоденника „Ню Йорк Таймс" Джан Віклейн 10 днів об'їздив так звані „кукурудзяні стейти" Середнього Заходу, де опитував фармерів і ствердив, що вони не підтримують демократичного кандидата сенатора Джана Ф. Кеннеді, хоч вони не є вдоволені з теперішнього республіканського секретаря рільництва Езри Тефта Бенсона. За головну причину цього дивного явища журналіст уважає те, що більшість цих фармерів є протестанти, які не хотіли б, щоб римокатолик засів в Білому Домі. Такі настрої знайшов цей журналіст в стейтах від Огайо по Небраску і обидві Дакоти. Найсильніші протикатолицькі настрої є в Індіяні, де колись сильний вплив мав протикатолицький Ку Клукс Клан, і де панують консервативні впливи Півдня. В стейтах Висконсин, Міннесота і Мишиґен релігійний натиск між виборцями видно тільки між консервативними виборцями. Голова стейтової демократичної організації в Іллиной Джекоб М. Арвей казав, що республіканці політично використовують релігію сенатора Кеннеді. Голова стейтової республіканської організації в Індіяні Едвард Бімен признав, що справа релігії кандидата на президента стала виборчою проблемою, але це сталося проти волі Республіканської партії, яка видала заклик до всіх виборців не керуватися під час голосування релігійними упередженнями. Найзавзятіше проти Кеннеді виступають баптисти, — казав Бімен. Голова деномінації „Учні Христа" з Індіянаполісу, якої головний осідок є в Індіянаполісі, і яка нараховує два мільйони членів, о. д-р Бейнс М. Кук, заявив, що члени цієї деномінації будуть голосувати проти католика, подібно як і інші протестанти з Півдня.

В найближчих тижнях випадатиме більше дощів і температура буде нижчою від нормальної

Вашинґтон. — Федеральне бюро погоди передбачає, що в найближчих тижнях у всіх надбережних східніх стейтах має бути нормальна температура, а в стейтах, що є на захід від східніх надморських стейтів аж по лінію від західньої частини Монтани на півночі до західньої частини Мексіка на півдні, має бути температура нижча від нормальної. Найхолодніше має бути в районі стейтів Луїзіяна, Арканзо, Мізурі. Бюро погоди подає, що нормальна температура від половини вересня до половини жовтня є така для 4-ох головних районів: Ню Йорк — 63.5; Шикаґо — 60.5; Денвер (Колорадо) — 57.3 і Сан Франсіско — 61.2. У східній половині країни аж по лінію від Монтани по Тексас має бути в цьому періоді більше як нормально дощів, а в західній частині менше дощів, як нормально падає в цій порі.

У Швеції соціялістичний уряд виграв вибори

Штокгольм. — Соціял-демократичний уряд Таґе Ерляндера виграв в неділю парляментарні вибори, здобувши 116 мандатів у 232-членному парляменті, на 5 мандатів більше, як та партія мала в минулому парляменті. Консервативна партія зазнала великої поразки, злетівши з 45 мандатів до 36-х. Найсильнішою опозиційною партією в новому парляменті будуть ліберали, що дістали 39 мандатів, третьою за числом опозиційною партією є хліборобська з 35 мандатами. Фреквенція голосуючих була дуже висока, бо 81.7 %. Комуністи здобули 6 мандатів, на один більше, як їх мали. За комуністичну листу на всіх 4,060.800 голосуючих — голосувало 186.770 осіб.

Короткі Вістки

● **Ізраїль** тісно співпрацює з Етіопією (Абісинією) в господарській і культурній ділянках, дармащо Совєти старалися опанувати ту країну своїми впливами. В минулому тижні довгі наради з абісинським монархом Гайле Селяссі вів ізраїльський міністер хліборобства, колишній головний командант ізраїльських військ у війні проти Єгипту, ген. Мойше Даям. Гадають, що річ ішла про офіційне визнання Ізраїлю Абісинією.

● **На Атлянтійському океані** і Середземному морі відбуваються від вівтірка 20 ц. м. найбільші від останньої війни маневри північно - атлянтійського пакту (НАТО). Вони простягаються від північної Норвеґії до Туреччини і від східньої частини Середземного моря до Мадейри. У маневрах беруть участь 145 великих морських одиниць, крім кількохсот менших.

● **Шотляндський** бібліотекар М. С. Поттінґер, який в Совєтах студіював стан публічних бібліотек, описує труднощі, з якими мусить боротися совєтський громадянин, що хоче позичити книжку в державній бібліотеці: приватних випозичалень книжок в СССР, як відомо, нема. Хто хоче читати книжку в бібліотеці, або випозичити її до дому, мусить виповнити квестіонар з такими запитами: ім'я-прізвище, національність, число партійної виказки, праця, освіта, хатня адреса, адреса місця праці, телефон і різні інші детайлі з особистої довідки.

Українська Хроніка

● **Доповідь д-ра Богдана Галайчука,** професора Понтіфікального Університету в Буенос Айрес на тему „Правна структура совєтського бльоку" відбудеться в рамцях наукового засідання УВАН у ЗДА в п'ятницю дня 23 вересня ц. р., о год. 7-ій веч. в приміщенні Академії.

● **Літературно - Мистецький Клюб у Ню Йорку** влаштовує в п'ятницю дня 23-го вересня ц. р., о год. 9-ій веч. у своєму приміщенні Вечір повакаційних вражінь, в якому візьмуть участь: Ольга Соневицька, Квітка Стецюк та Іван Керницький (Ікер). Передбачені теж інші несподіванки.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 289, відбудуться в неділю, 25-го вересня 1960 р, в год. 3-ій по пол., в приміщеннях Укр. Амер. Клюбу, при 292 Hudson Ave. На порядку дуже важливі справи до полагодження. — П. Дронь, предс.; М. Гузар, кас., В. Гузар, секр.

Коли Ви вважаєте себе політичним емігрантом — амбасадором України, то знаєте про великий вклад Українського Народного Союзу в змаганнях за права України та українців. Ви напевно свідомі обов'язку бути членом цієї організації.

Посмертні згадки

Максим СИДОР, — довголітній член Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 90 УНСоюзу в Централії, Па., помер 9-го вересня 1960 р. Покійний походив із с. Висоцько Вижне, пов. Турка над Стриєм, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив 1923 р. Був завжди добрим парафіянином своєї церкви та добрим громадянином свого народу. У великому смутку полишив 3 синів, 3 зам. доньки та 13 внуків. Похорон відбувся із пох. заведення до української греко-кат. церкви Успення Преч. Діви Марії в дні 13-го вересня, а опісля на парафіяльний цвинтар. — В. Й. П.!
Управа Відділу

Марія ПАСІЧНЯК, членкиня Б-ва св. Юрія, Відд. 380 УНСоюзу в Байоні, Н. Дж., померла дня 9-го вересня 1960 року. Покійна народилася в с. Ляшки Горішні, пов. Бібрка, Зах. Україна. Полишила у смутку сина Петра, 3 доньки: Сузанну, Катерину і Марію та 6 внуків. У Байоні проживала Покійна впродовж 50 років. Похорон відбувся 12-го вересня 1960 р., при участі Родини та Знайомих, із церкви св. І. Хрестителя на кладовище св. Хреста в Арлінґтоні, Н. Дж. — В. Їй П.!
М. Кормелюк, рек. секр.

Йосиф БОБЕНЧАК, член Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 209 УНСоюзу в Картереті, Н. Дж., упокоївся у Бозі 27-го серпня 1960 р., на 68-му році життя. Покійний походив із с. Війське, пов. Сяник, Зах. Україна. До ЗДА прибув 1912 р., а до УНСоюзу вступив 1918 р. Покійний полишив у великому смутку дружину Юлію, дві доньки, трьох синів, дві невістки, двох зятів та 7 внуків. Похорон відбувся 30-го серпня 1960 р., з пох. заведення до укр. кат. церкви Преч. Діви Марії в Картереті, Н. Дж. Заупокійну Службу Божу відправив о. Я. Федик, при участі Родини, Кревних, Членів Б-ва Покійного поховано на цвинтарі St. Gertruds Cemetery Colonia. — В. Й. П.!
Й. Гінда, секр.

РОЗШУКИ

МИКОЛУ ІВАНОВИЧА ФЕСЕНКА
шукає племінниця, дочка Наталі Іванівни із Кузимісу, біля Херсону, Марія Федорівна Макаренко. Осіб, які знають будь-що про нього, просять повідомити телефонічно на адресу:
TU 1-0675, Бронкс

ТАРЗАН, ч. 4525. Місіонар.

Кожний член із групи Тарзана мав свою власну думку, про провідника тубільців, але ніхто не сподівався побачити місіонара!

— Що далі? — запитав Ґарві. — Терпеливости, — відповів мавполюд. — Не все мусить бути так, як виглядає.

І ось поліцисти висловили своє збентеження і незадоволення, коли вони кинули оком на фотографію людини, що її шукали.